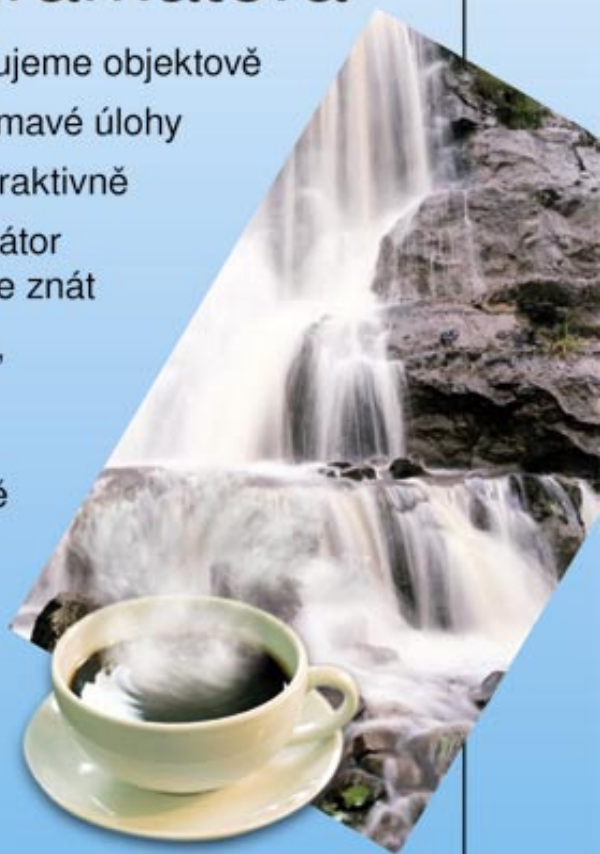

knihovna programátora

- Od samého počátku programujeme objektivě
- Již od prvních kapitol řeší zajímavé úlohy
- Ukazuje, jak programovat interaktivně
- Probírá oblasti, které programátor ve své praxi opravdu potřebuje znát
- Věnuje se návrhovým vzorům, refaktorování, programování řízenému testy
- Doporučená učebnice na řadě středních a vysokých škol

myslíme
objektivě
v jazyku

RUDOLF PECINOVSKÝ

Java

kompletní učebnice pro začátečníky, 2., aktualizované a rozšířené vydání

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

O autorovi

Rudolf Pecinovský patří ke špičkovým odborníkům na výuku programování. Publikoval již 39 učebnic, které byly přeloženy do pěti jazyků, a nepřeberné množství článků a příspěvků na odborných konferencích. Je autorem metodiky výuky programování *Karel*, navazující metodiky *Baltík* a moderní metodiky výuky objektově orientovaného programování známé pod anglickým názvem *Design Patterns First*. Učí programování na VŠE a současně pracuje jako Senior EDU Expert ve firmě ICZ a.s., kde má na starosti doškolování profesionálních programátorů.

O knize

Tato kniha je druhým vydáním populární učebnice programování, která je na našem trhu zcela ojedinělá. Na rozdíl od ostatních učebnic se totiž neomezuje na výuku syntaxe jazyka a práce s knihovnamy, ale učí čtenáře doopravdy programovat. Učí jej, jak má při programování myslet.

Kniha je sice primárně určena začátečníkům, ale ohlasy na první vydání ukázaly, že v ní najdou poučení i zkušení programátoři. Většina učebnic a kurzů programování totiž vyvolává falešnou představu, že objektově programovat znamená používat třídy a dědičnost. Tato kniha je první, která ukazuje, že objektově orientované programování přináší především jiný způsob myšlení. Jak výstižně napsal jeden čtenář: „*Myslel jsem si, že nejsem žádný programátorské ucho. Když jsem ale přečetl vaši učebnici, otevřel jsem oči a hubu. Konečně jsem pochopil věci, které mi ostatní učebnice nedokázaly vysvětlit.*“

Kniha vznikla na základě dlouholetých autorových zkušeností se školením profesionálních programátorů, výukou programování na univerzitě i vedením žákovských programátorských kroužků. Autor v ní uvádí čtenáře krok za krokem do tajů objektově orientovaného programování a ukazuje mu, jak možnosti této moderní technologie co nejlépe využít a kde si dát naopak pozor na její úskalí.

Výklad je postaven na příkladech, které autor spolu s čtením postupně řeší a přitom čtenáře učí nejenom základním programátorským návykům a dovednostem, ale předvede mu i nejrůznější užitečné triky, z nichž mnohé nikde jinde vysvětlené nenajdete. Současně upozorňuje na nejčastější začátečnické chyby, které před svými čtenáři ostatní učebnice většinou tají. Navíc probírá i řadu témat (např. návrhové vzory), které patří do základní výbavy objektového programátora, přestože jsou většinou probírána až v pokročilých nebo dokonce nadstavbových kurzech.

Kurzy,

kteří vede Rudolf Pecinovský, patří k nejkvalitnějším v České republice a zaručují dokonalé pochopení problematiky a okamžitou využitelnost získaných vědomostí v praxi. Je v nich optimálně sklouben výklad principů s praktickými cvičeními a nácvikem samostatného řešení praktických úloh.

Chcete-li se naučit opravdu dobře programovat, přihlaste se do některého z následujících kurzů:

- ☞ **Úvod do objektově orientovaného programování pro neprogramátory** je určen pro ty, kteří se nehodlají žít přímo programováním, ale musejí s programátory velmi často jednat a potřebují se v dané oblasti trochu vyznat. Navštěvují jej zejména analytici, vedoucí projektových týmů a manažeři.
- ☞ **Úvod do objektově orientovaného programování v Javě pro začínající programátory** je určen pro ty, kteří s programováním teprve začínají a nemají žádné (a nebo jen minimální) předchozí zkušenosti s programováním.
- ☞ **Úvod do objektově orientovaného programování v Javě pro „strukturované“ programátory** je určen pro ty, kteří doposud programovali v některém strukturovaném jazyce, a nebo programovali v objektovém jazyce, ale cítí, že jim objektově orientovaný způsob myšlení není vlastní. Kurz navštěvují především programátoři, kteří začali programovat v PHP nebo Delphi a přecházejí na Javu. Neméně početnou skupinou jsou programátoři v Javě, kteří se v předchozích kurzech sice naučili syntaxi jazyka, ale cítí, že by potřebovali zlepšit „objektovou orientovanost“ svých programů.
- ☞ **Kurz programování v Javě pro pokročilé** je určen pro posluchače se základními zkušenostmi s objektovým programováním a Javou. Prohlubuje jejich znalosti a soustředí se na oblasti, které základní kurzy většinou přeskakují nebo je probírají jen okrajově. Posluchači se naučí pracovat s mnoha užitečnými třídami ze standardní knihovny a osvojí si řadu pokročilých technologií.
- ☞ **Kurz návrhových vzorů** je určen pro programátory se základními znalostmi objektového programování. Seznámí se zde s 33 návrhovými vzory a naučí se je využívat ve svých programech.

Vedle těchto standardních kurzů nabízíme i další odborné akce:

- ☞ **Přednášky a série přednášek** na domluvená témata pro větší skupiny posluchačů. Tyto přednášky mohou mít i podobu klasického výukového kurzu.
- ☞ **Konzultace** nad konkrétními problémy zákazníků.

Podrobnější informace najdete na www.amaio.cz
Dotazy a přihlášky můžete posílat na kurzy@amaio.cz

amaio | technologies

Rudolf Pecinovský

Myslíme objektově v jazyku Java

kompletní učebnice pro začátečníky, 2., aktualizované a rozšířené vydání

Copyright © Grada Publishing a.s., 2009

V knize použité názvy mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

Vydala Grada Publishing a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
jako svoji 3472. publikaci

Odborní lektoři Prof. RNDr. PhDr. Antonín Slabý, CSc.,
Doc. Ing. Vojtěch Merunka, Ph.D., Ing. Alena Buchalceková, Ph.D.
Odpovědná redaktorka Jaroslava Palasová
Návrh vnitřního layoutu Rudolf Pecinovský
Zlom Jana Davidková, Rudolf Pecinovský
Počet stran 576
První vydání, Praha 2009

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.
Husova Ulice 1881, Havlíčkův Brod

ISBN 978-80-247-2653-3 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-7025-3 (elektronická verze ve formátu PDF)
© Grada Publishing, a.s. 2011

*Mé ženě Jarušce a dětem
Štěpánce, Pavlínce, Ivance a Michalovi*

Stručný obsah

Poděkování	21
Předmluva k prvnímu vydání.....	22
Úvod	23
Část 1: Zapouzdření	33
1. Seznamujeme se s nástroji	34
2. Třídy a objekty v interaktivním režimu.....	51
3. Vytváříme vlastní třídu	85
4. Přidáváme atributy a metody.....	116
5. Dotváříme vlastní třídu.....	184
6. Návrhové vzory.....	229
Část 2: Více tváří	243
7. Rozhraní	244
8. Budete si to přát zabalit?	286
9. Co takhle něco zdědit?.....	307
10. Dědit mohou i třídy	324
11. Knihovny	389
12. Program ve výjimečné situaci	403
Část 3: Učíme program přemýšlet	419
13. Program začíná přemýšlet	420
14. Ještě jednu rundu, prosím.....	453
15. Interní datové typy	475
16. Kontejnery nejsou jen na odpadky	488
17. Statické kontejnery – pole	538
18. Závěrečný projekt a kudy dál.....	558
Rejstřík	565

Podrobný obsah

Poděkování.....	21
Předmluva k prvnímu vydání	22
Úvod	23
Komu je kniha určena.....	23
Co se naučíte.....	23
Styl výuky	24
Programovací jazyk	25
Uspořádání	26
Čeština	26
Proč je kniha tlustá.....	27
Potřebné vybavení	27
Doporučená konfigurace.....	27
Sada JDK (Java Development Kit).....	28
Vývojové prostředí.....	28
Konfigurační soubor pro prostředí BlueJ	29
Doprovodné programy	29
Doprovodné animace.....	29
Použité konvence.....	29
Odbočka.....	31
Část 1: Zapouzdření	33
1. Seznamujeme se s nástroji.....	34
1.1 Trochu historie	34
První počítače.....	34
Co je to program	35
Program musí být především spolehlivý.....	35
1.2 Objektově orientované programování – OOP.....	36
Vývoj metodik programování.....	36
Principy OOP	37
1.3 Překladače, interprety, platformy	37
Operační systém a platforma.....	37
Programovací jazyky	38
1.4 Java a její zvláštnosti.....	39
Klíčové vlastnosti Javy.....	40
Objektově orientovaná	40
Jednoduchá	40
Multiplatformní.....	40
Java je jazyk i platforma	40
Vývojářská sada	41
1.5 Vývojové prostředí BlueJ	41
1.6 Projekty a BlueJ	42
Umístění projektů na disku	42
Windows a substituované disky.....	43
Vyhledání a otevření projektu	44

1.7	Diagram tříd.....	45
	Manipulace s třídami v diagramu	46
1.8	Shrnutí – co jsme se naučili.....	49
2.	Třídy a objekty v interaktivním režimu.....	51
2.1	Nejprve trochu teorie	51
	Třídy a jejich instance	51
	Zprávy	52
	Metody	52
2.2	Analogie.....	53
2.3	Třídy a jejich instance	53
	Vytváříme svou první instanci.....	53
	Pravidla pro tvorbu identifikátorů v jazyce Java	56
	Vytváříme svou první instanci – pokračování.....	57
	Posíláme instanci zprávu.....	59
	Vytváříme další instance	59
	Rušení instancí a správa paměti	60
2.4	Restartování virtuálního stroje	61
2.5	Instance versus odkaz.....	61
2.6	Zprávy žádající o hodnotu.....	63
	Datové typy.....	64
	Primitivní datové typy	64
	Objektové datové typy	65
	Vracení hodnot primitivních typů.....	65
	Vracení hodnot objektových typů	66
2.7	Parametry a jejich typy	68
	Vyvolání konstruktoru s parametry	69
	Parametry objektových typů.....	71
	Posílání zpráv s parametry	73
2.8	Metody třídy.....	73
2.9	Výlet do nitra instancí.....	75
	Atributy instancí.....	75
	Atributy třídy – statické atributy.....	77
2.10	Přímé zadávání hodnot parametrů objektových typů	79
	Veřejné atributy.....	79
	Odkazy vrácené po zaslání zprávy.....	81
2.11	Shrnutí – co jsme se naučili.....	83
3.	Vytváříme vlastní třídu	85
3.1	První vlastní třída.....	86
3.2	Zdrojový kód třídy.....	87
	Prázdná třída	88
	Bílé znaky a uspořádání programu	89
3.3	Soubory projektu	91
3.4	Odstranění třídy	92
3.5	Implicitní konstruktor	94
3.6	Přejmenování třídy.....	97
3.7	Ladění	98
	Syntaktické chyby.....	99
	Běžové chyby.....	100
	Logické (sémantické) chyby	103
3.8	Konstruktor s parametry	103
	Použití skrytého parametru this.....	105
3.9	Přetěžování	107
3.10	Testování	108
	TDD – vývoj řízený testy.....	108
	Zprovoznění nástrojů pro automatizaci testů.....	109

Testovací třída	110
Přípravek	111
Úprava obsahu přípravku	112
3.11 Shrnutí – co jsme se v kapitole naučili	114
Zdrojový kód	114
Ladění	114
Konstruktory a metody	115
4. Přidáváme atributy a metody	116
4.1 Deklarace atributů	116
Modifikátory přístupu	117
Vylepšujeme třídu Strom	118
Možné důsledky zveřejnění atributů	119
4.2 Definujeme vlastní metodu	120
Test vytvořených metod	121
Reakce na chybu v testu	124
Nejprve testy, pak program?	125
Někdy jsou věci složitější	127
Použití metod vracejících hodnotu	128
Definice metod vracejících hodnotu	129
Parametry a návratové hodnoty objektových typů	130
4.3 Doplnění projektu o třídu odjinud	130
4.4 Přístupové metody	131
Atributy versus vlastnosti	132
Konvence pro názvy přístupových metod	132
4.5 Kvalifikace a klíčové slovo this	133
Kvalifikace metod	133
Kvalifikace atributů	134
4.6 Atributy a metody třídy (statické atributy a metody)	136
Atributy třídy	136
Metody třídy	137
4.7 Čtení chybových hlášení	139
4.8 Lokální proměnné	140
4.9 Konstanty a literály	143
Konstanty objektových typů	145
Správná podoba literálů	145
boolean	146
int	146
double	146
String	147
null	147
4.10 Zapouzdření a skrývání implementace	148
Rozhraní versus implementace	148
Signatura × kontrakt	149
4.11 Komentáře a dokumentace	150
Proč psát srozumitelné programy	150
Tři druhy komentářů	151
Zakomentování a odkomentování části programu	152
Pomocné značky pro tvorbu dokumentace	152
Okomentování třídy Strom	153
Uspořádání jednotlivých prvků v těle třídy	160
Prázdná standardní třída	161
BlueJ a komentářová nápověda	163
Automaticky generovaná dokumentace	164
Dokumentace celého projektu	164
4.12 Třída Object	168
Anotace @Override	169

4.13	Metoda toString()	169
	Sčítání řetězců	169
	Jak definovat metodu toString()	170
4.14	Závěrečný příklad – UFO	171
	Předběžné poznámky	171
	Stručný přehled	171
	Třída Dispečer	172
	Jednodušší varianta	173
	Varianta ovládaná z klávesnice	173
	Třída UFO	174
	Atributy	174
	Konstruktor	174
	Metoda setRychlost(int, int)	174
	Metody getX(), getY(), getXRychlost(), getYRychlost(), getXTah(), getYTah()	174
	Metoda nakresli()	175
	Metoda popojed(int)	175
	Metody vpravo(), vlevo(), vzhůru(), dolů(), vypniMotory()	175
	Metoda toString()	176
	Třída UFO_4	176
	Třída UFOTest	176
4.15	Vytvoření samostatné aplikace	177
	Prohlížení obsahu JAR-souborů	177
	Třída spouštějící aplikaci	177
	Vytvoření souboru JAR s aplikací	178
	Stěhování projektu mezi platformami	179
	Problémy s kódováním znaků	180
4.16	Shrnutí – co jsme se v kapitole naučili	181
	Zdrojový kód	181
	Atributy a lokální proměnné	181
	Dokumentace	182
	Aplikace	183
5.	Dotváříme vlastní třídu	184
5.1	Jednoduché vstupy a výstupy	184
	Textové řetězce	184
	Rozdíl mezi prázdným řetězcem a null	186
	Čísla	186
5.2	Podrobnosti o operátorech	187
	Binární aritmetické operátory + - * / %	188
	Sčítání, odčítání, násobení	188
	Slučování řetězců +	189
	Dělení /	189
	Zbytek po dělení (dělení modulo) %	190
	Unární operátory + -	190
	Kulaté závorky ()	190
	Přiřazovací operátor =	191
	Složené přiřazovací operátory +=, -=, *=, /=, %=	191
	Operátor přetypování (typ)	192
	Univerzální přetypování na String	193
5.3	Počítáme instance	194
5.4	Inkrementační a dekrementační operátory	195
	Způsoby předávání hodnot	198
	Jiný způsob inicializace rodného čísla	199
5.5	Standardní výstupy	199
	Standardní chybový výstup	201
5.6	V útrokách testovací třídy	202
	Přípravek	204

Automaticky generované testy	206
Vlastní testy	206
Úklid	207
Metody assertEquals a assertTrue	207
Test testů	208
5.7 Debugger a práce s ním	210
Krokování programu	211
Okno debuggeru	214
Vlákna	214
Atributy třídy	214
Atributy instancí	215
Lokální proměnné	215
Pořadí volání – zásobník návratových adres	215
Krokování konstrukturu	216
Atributy a proměnné objektových typů	216
Už nezastavuj – ruším zarážky	217
Předčasný konec programu	217
Pozastavení běžícího programu	218
5.8 Hodnotové a odkazové objektové typy	218
Odkazové datové typy	219
Hodnotové typy	219
Program demonstrující rozdíl	220
Hodnotové typy podruhé	221
5.9 Projekt Zlomky	222
5.10 Metoda equals(Object)	223
Operátor porovnání ==	224
Operátor logické konjunkce &&	224
Operátor instanceof	224
Definice equals(Object) pro Zlomek	225
5.11 Shrnutí – co jsme se naučili	225
6. Návrhové vzory	229
6.1 Knihovni třída (Utility)	230
6.2 Přeppravka (Messenger)	230
6.3 Tovární metoda (Factory method)	233
6.4 Jedináček (Singleton)	234
6.5 Výčtové typy	237
6.6 Návrhový vzor Prázdný objekt (Null Object)	240
6.7 Shrnutí – co jsme se naučili	241
Část 2: Více tváří	243
7. Rozhraní	244
7.1 Návrhový vzor Prostředník (Mediator)	244
7.2 Kreslíme jinak	245
7.3 Syntaxe rozhraní	246
7.4 Instance rozhraní	247
7.5 Nový projekt	248
Práce s novým plátnem	251
7.6 Událostmi řízené programování	253
7.7 Implementace rozhraní	253
Implementace rozhraní v diagramu tříd	254
Odvolání implementace rozhraní	254
Implementace rozhraní ve zdrojovém kódu	255
7.8 Úprava zdrojového kódu třídy Strom	256
Třída musí jít přeložit	256

Testování	259
Opomenuté testy.....	263
Efektivita vykreslování	264
Závěrečné úpravy	264
Uložení odkazu na správce plátna do atributu třídy.....	264
Odstranění statického atributu krok	265
Úpravy posunových metod	265
Zefektivnění přesunu	265
Vnořený blok.....	266
7.9 Implementace několika rozhraní	266
7.10 Návrhový vzor Služebník (Servant).....	267
Proč zavádíme rozhraní.....	268
Implementace	269
Aplikace na náš projekt.....	269
Závěrečný test.....	270
7.11 Refaktorování	272
Ukázka.....	272
1. krok: Vytvoření testu	273
2. krok: Doplnění prázdných verzí testovaných metod	274
3. krok: Definice nových atributů.....	274
4. krok: Kopírování těla konstrukturu do těla metody	275
5. krok: Dočasné „odkonstantnění“ některých atributů	275
6. krok: Definice potřebných lokálních proměnných	275
7. krok: Odstranění tvorby nových instancí koruny a kmene	276
8. krok: Vrácení koruny a kmene mezi konstanty	276
9. krok: Vyvolání metody setRozměr(int,int) v konstrukturu	276
10. krok: Odstranění zdvojeného kódu z konstrukturu	277
11. krok: Doplnění metody setRozměr(Rozměr)	277
12. krok: Doplnění metody setOblast(Oblast).....	278
7.12 Projekt Výtah	278
Analýza problému	279
Okolí.....	279
Konstruktory	279
Potřebné metody.....	280
Implementace	281
Implementovaná rozhraní	281
Atributy.....	281
Postup při návrhu metod.....	282
Metoda doPatra(int)	282
Metoda přijedK(IPosuvný)	282
Metoda nástup(IPosuvný)	283
Metody výstupVpravo() a výstupVlevo()	283
Test převozu pasažéra	283
Metody odvezVpravo(IPosuvný,int) a odvezVlevo(IPosuvný,int)	284
7.13 Shrnutí – co jsme se naučili.....	284
8. Budete si to přát zabalit?	286
8.1 Velké programy a jejich problémy.....	286
8.2 Balíčky	287
Podbalíčky	288
Uspořádání podbalíčků s programy k dosavadní části knihy	288
Názvy tříd	289
8.3 Balíčky a BlueJ.....	289
Příprava stromu balíčků pro BlueJ ve správci souborů	289
Příprava stromu balíčků v BlueJ	290
Vytvoření struktury balíčků pro tuto kapitulu	290
Putování stromem balíčků	291
Odstraňování balíčků	291

	Zavírání a otevírání projektů	292
8.4	Naplňujeme balíčky	292
	Automatické vložení příkazu package	294
8.5	Balíčky a příkaz import	295
	Import celého balíčku	297
	Import a podbalíčky	297
	Balíček java.lang	297
	Změna balíčku	298
8.6	Názvy balíčků	298
8.7	Příkazový panel	299
	Nevýhody koncepce balíčků v BlueJ	299
	Zobrazení příkazového panelu	299
	Použití příkazového panelu	300
	Opakované používání příkazů	301
8.8	Přístupová práva v rámci balíčku	301
8.9	Neveřejné třídy	302
8.10	Tvorba vlastních aplikací	303
8.11	Statický import	303
8.12	Shrnutí – co jsme se naučili	304
9.	Co takhle něco zdědit?	307
	9.1 Co to je, když rozhraní dědí?	308
	9.2 Jak to zařídit	308
	Duplicitně deklarovaná implementace	309
	9.3 Společný potomek několika rozhraní	310
	Třída Oblast a rozhraní IHýbací	312
	9.4 Návrhový vzor Stav (State)	313
	Projekt Šipky	314
	Shrnutí	317
	9.5 Návrhový vzor Zástupce (Proxy)	318
	9.6 Projekt Kabina	320
	Předpřipravené třídy	320
	Třída rup.česky.tvary.Multipřesouvač	320
	Rozhraní rup.česky.tvary.IMultiposuvný	321
	Rozhraní doprava.IZastávka	321
	Třída doprava.Linka	321
	Úloha: třída doprava.Kabina	322
	9.7 Shrnutí – co jsme se naučili	323
10.	Dědit mohou i třídy	324
	10.1 Podtřídy a nadtřídy	324
	Specializace	324
	Zobecnění	325
	Realizace v OOP	325
	Univerzální (pra)rodič Object	326
	10.2 Experimenty s dědičností	327
	Atributy a bezparametrické konstruktory tříd v projektu	328
	Hierarchie dědičnosti	329
	Podobjekt rodičovské třídy	331
	Explicitní volání konstruktoru předka	333
	Dosažitelnost parametru this	336
	Postup budování instance	336
	Chráněné atributy – modifikátor přístupu protected	337
	Dědičnost a metody tříd	337
	Metody instancí, jejich dědění a překrývání	338
	Nové metody	339
	Nepřekryté zděděné metody	339

Překryté zděděné metody	339
Test chování překrývajících a překrytých metod	340
Porovnání	342
Podobnost	343
Soukromá metoda	343
Veřejná metoda	343
Instance vnučka	343
Vyvolání překryté verze metody	344
10.3 Vytváříme dceřinou třídu	345
Jednoduchá dceřiná třída	346
Konstruktory potomka	347
Složitější dceřiná třída	348
Definice konstruktorů	348
Metoda kresli(Kreslítko)	349
Metoda setPozice(int,int)	350
Jak přesvědčit objekt, aby se pokaždé choval jinak	352
Samostatná úloha: Terč	353
10.4 Vytváříme rodičovskou třídu	356
Společný rodič Posuvný	356
Příprava	356
Konstantní atributy třídy	357
Proměnné atributy třídy	357
Konstantní atributy instancí	358
Proměnné atributy instancí	358
Konstruktory	359
Metody instancí	360
Třídy jako objekty – class-objekt třídy	361
Doladění dceřiných tříd	362
Elipsa, Obdélník, Trojúhelník	362
Čára	362
Text	363
Strom	364
Dodatečné rozšíření rodičovské třídy	364
Společný rodič Hýbací	366
10.5 Abstraktní metody a třídy	367
Neimplementovaná metoda implementovaného rozhraní	368
Zděděná a neimplementovaná abstraktní metoda	368
Přidání metody zobraz()	369
Nově deklarovaná abstraktní metoda	369
Abstraktní třída bez abstraktních metod	370
10.6 Nová schopnost – přizpůsobivost	370
10.7 Návrhový vzor Stav podruhé	371
Projekt Šípka	372
10.8 Co je na dědičnosti špatné	374
10.9 Třída ZpětnáKabína	374
10.10 Omezení kladená na konstruktory	376
10.11 Konečné třídy	377
Poznámka o dobrých mravech	378
10.12 Konečné metody	379
10.13 ZpětnáKabína podruhé	380
10.14 Tovární metoda podruhé	381
Jak něco udělat před spuštěním rodičovského konstrukturu	381
Využití tovární metody	382
10.15 Kdy (ne)použít dědičnost	383
Potomci, kteří nejsou speciálním případem rodiče	383
Kdy jsme použili dědičnost místo správného skládání	384
Potomci, kteří jsou příliš speciální	385

	Kdy dát přednost skládání a kdy dědičnosti.....	386
	10.16 Shrnutí – co jsme se naučili.....	386
11.	Knihovny.....	389
	11.1 Zbýlé primitivní datové typy.....	389
	long.....	389
	short.....	390
	byte.....	390
	float.....	391
	char.....	391
	11.2 Primitivní a obalové datové typy.....	392
	11.3 Třída System.....	393
	11.4 Formátovaný výstup.....	393
	Národní prostředí.....	394
	Ukázka.....	395
	11.5 Základní matematické funkce.....	395
	11.6 Pracujeme s náhodou.....	396
	11.7 Ukončení aplikace.....	398
	11.8 Třída String.....	399
	11.9 Definice vlastní knihovny a její začlenění do BlueJ.....	399
	Vytvoření JAR-souboru s knihovnou.....	400
	Přidání knihovny do BlueJ.....	401
	11.10 Shrnutí – co jsme se naučili.....	402
12.	Program ve výjimečné situaci.....	403
	12.1 Nejdůležitější výjimky.....	404
	12.2 Vyhození výjimky.....	405
	Výjimky a dostupný kód.....	406
	12.3 Co výjimky umí.....	406
	getMessage().....	406
	toString().....	407
	printStackTrace().....	407
	printStackTrace(PrintStream).....	407
	12.4 Zachycení vyhozené výjimky.....	407
	Analýza rekurzivní metody.....	408
	Několik současně odchyťovaných výjimek.....	409
	Společný úklid.....	410
	Testování správného vyhození výjimky.....	411
	12.5 Hierarchie dědičnosti výjimek.....	412
	Definice vlastních výjimek.....	413
	Kontrolované výjimky.....	414
	Převodní kontrolované výjimky na nekontrolovanou.....	415
	12.6 Shrnutí – co jsme se naučili.....	417

Část 3: Učíme program přemýšlet 419

13.	Program začíná přemýšlet.....	420
	13.1 Ternární operátor ?:.....	420
	13.2 Jednoduchý podmíněný příkaz.....	421
	Vyhození výjimky.....	424
	13.3 Blok příkazů (složený příkaz).....	425
	13.4 Podmínky a jejich skládání.....	426
	Porovnávací operátory.....	426
	Logické výrazy.....	427
	Použití v programu.....	428
	13.5 Návrhový vzor Adaptér (Adapter).....	429

13.6 Ošetření klávesnice	429
Návrhový vzor Pozorovatel (Posluchač) potřetí	429
Možné události klávesnice.....	430
Co prozradí událost <code>java.awt.event.KeyEvent</code>	431
13.7 Střelba.....	433
Třída <code>Střela</code>	433
Třída <code>Dělo</code>	434
13.8 Statický konstruktor	435
Vylepšené dělo	436
13.9 Rychlost ošetření klávesnice.....	439
13.10 Vnořené podmíněné příkazy	440
13.11 Výběr ze dvou možností.....	441
13.12 Kaskáda možností	443
13.13 Přepínač.....	445
13.14 Sestřelování letadel	447
13.15 Přepínač nad výčtovým typem	447
13.16 Ještě jednou metoda <code>equals(Object)</code>	448
Překrytí metody <code>equals(Object)</code>	449
13.17 Shrnutí – co jsme se naučili.....	450
14. Ještě jednu rundu, prosím	453
14.1 Cykly	453
14.2 Jak máme rychlý počítač – cyklus s koncovou podmínkou.....	454
14.3 Jeden test nestačí – cyklus s počáteční podmínkou	455
14.4 Cyklus s parametrem.....	456
14.5 Nekonečný cyklus.....	457
14.6 Vnořování cyklů	457
14.7 Cyklus s podmínkou uprostřed	458
Příkaz <code>break</code> s návěštím	460
14.8 Cyklus s prázdným tělem.....	461
14.9 Skákající balonek	461
Zadání	461
Příprava testu	461
Předběžné úvahy, definice konstruktorů	462
Koncepte simulace pádu.....	463
Dotazení simulace pádu	464
Metody <code>přemístiNa(int, int)</code> a <code>spadní()</code>	465
Balon se odráží	466
Zmenšování odrazů	466
14.10 Jak dělat několik věcí najednou	467
Vlákna	468
Spuštění pádu v samostatném vlákně.....	468
Čekání na ukončení vlákna.....	470
14.11 Opuštění více bloků současně	471
14.12 Shrnutí – co jsme se naučili.....	473
15. Interní datové typy	475
15.1 Přehled.....	475
Terminologie	475
Společné charakteristiky	476
Použití	477
15.2 Globální typy – typové členy vnořené a vnitřní	478
Vnořené datové typy.....	478
Adaptér vnořený do svého rozhraní	478
Vnitřní třídy.....	480
Balonek s vnitřní třídou.....	480

15.3 Lokální třídy	482
Pojmenované lokální třídy.....	483
Anonymní třídy.....	483
Balonek s anonymní třídou	485
15.4 Shrnutí – co jsme se naučili	486
16. Kontejnery nejsou jen na odpadky	488
16.1 Co je to kontejner	489
Kolekce (Collection).....	489
Množina (Set).....	489
Seznam (List).....	489
Mapa (Map), Slovník (Dictionary)	490
16.2 Koncepce kontejnerů ve standardní knihovně.....	490
Další kontejnery	491
Zásobník (Stack)	491
Fronta (Queue).....	491
Strom (Tree).....	491
Graf	491
16.3 Parametrizované datové typy.....	491
Definice parametrizovaných typů.....	492
Použití parametrizovaných typů	492
Jak chápat definice typů a jejich metod	493
Žolíky	493
16.4 Práce s kontejnery ve standardní knihovně	494
Deklarujte typy co nejobecněji	494
Rozhraní java.util.Collection<E>	495
16.5 Pracujeme s množinami	496
Rozhraní java.util.Set<E>	496
Třída java.util.LinkedHashSet<E>	496
16.6 Brownův pohyb molekul.....	496
1. Konstrukce molekuly.....	497
2. Náhodné rozmístění molekul	498
3. Pohyb molekul a jejich srážky	500
Pravidelné spuštění úloh pomocí instance třídy java.util.Timer	501
4. Animátor	502
Animátor jako soukromá vnořená třída	503
16.7 Návrhový vzor Iterátor (Iterator)	504
Princip.....	504
Použití iterátorů v Javě.....	504
Rozhraní java.util.Iterator<E>	505
Molekuly s vývěvou	506
16.8 Pracujeme se seznamy.....	509
Rozhraní java.util.List<E>.....	509
Třídy java.util.ArrayList<E> a java.util.LinkedList<E>	509
16.9 Návrhový vzor Pozorovatel	510
16.10 Mnohotvar.....	512
Základní koncepce a první testy.....	512
Dovedení programu k úspěšnému vykonání testů.....	515
Metoda nakresli(KreslÍtko).....	515
Metoda přidej(IHýbací)	516
Přidání hýbacích vlastností.....	518
Metoda setPozice(int,int)	519
Metoda setRozměr(int,int)	519
16.11 Soukromá přepravka.....	522
16.12 Zavedení vrstev – práce se seznamy	527
Třída java.util.ListIterator<E>.....	530
16.13 Primitivní a obalové datové typy	530

16.14 Pracujeme s mapami	531
Rozhraní java.util.Map<K,H>.....	531
Rozhraní java.util.Map.Entry<K,H>	532
16.15 Mapy v balíčku rup.česky.tvary.....	532
Třída Směr8.....	532
Třída Barva.....	533
16.16 Hodnotové typy a metoda hashCode()	534
Hešové tabulky.....	534
Pravidla pro ukládání	534
Pravidla pro vyhledávání.....	534
Vytváření hešových tabulek	534
Metoda hashCode()	535
Ještě jednou hodnotové typy	535
16.17 Shrnutí – co jsme se naučili.....	536
17. Statické kontejnery – pole	538
17.1 Pole jako kontejner	538
Pole odkazů na objekty	539
Pole a BlueJ.....	539
Pole hodnot primitivních typů	541
Hlídní mezi poli.....	543
Inicializace polí v deklaraci.....	543
Inicializace vytvářeného pole	545
Neinicializovaná pole objektových typů.....	546
17.2 Vypsání čísla slovy	547
17.3 Vícerozměrná pole	548
Obdélníková pole	549
Neobdélníková pole.....	550
Inicializace vícerozměrného pole	550
17.4 Pascalův trojúhelník.....	551
17.5 Třídy StringBuilder a StringBuffer	552
17.6 Metoda main(String[])	553
17.7 Metody s proměnlivým počtem parametrů.....	554
17.8 Shrnutí – co jsme se naučili.....	556
18. Závěrečný projekt a kudy dál.....	558
18.1 Závěrečný projekt: Displej	558
Zadání	559
Analýza	559
Displej	559
Číslice	559
Segment.....	560
Zpět u číslic.....	560
Dotahujeme segmenty.....	560
Dotahujeme číslice.....	561
Dotahujeme displej	561
Závěr	562
18.2 Kudy dál.....	562
Rejstřík	565